

Files, dure huizen en wispelturige overheid: Nederland niet meer in trek bij bedrijven

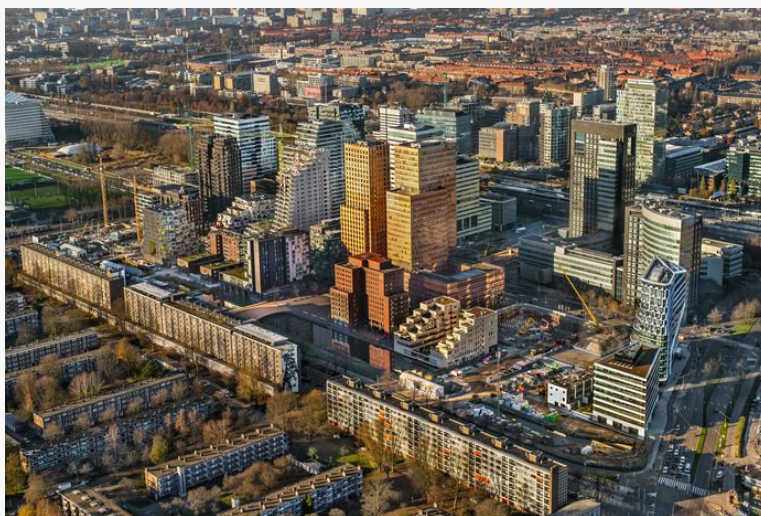
Gepubliceerd 14-okt-21 10:25 door [Caroline De Cristofaro](#)

Nederland moet dringend aan de bak om aantrekkelijk te blijven als vestigingsplaats voor bedrijven. Nu worden te veel zaken op hun beloop gelaten.

Lange files, onbetaalbare huizen en een wispelturige overheid. Allemaal zaken die Nederland minder aantrekkelijk maken als land om je bedrijf te vestigen of uit te breiden. Daarvoor waarschuwt een coalitie van onder andere werkgevers, professoren, onderwijsorganisaties, gemeenten en provincies in een manifest dat ze aan de informateurs van het nieuwe kabinet hebben gestuurd. Kern van de boodschap, houd Nederland concurrerend door het vestigingsklimaat te verbeteren.

Dan gaat het met name om innovatie. Daar laat Nederland kansen liggen, vindt Ingrid Thijssen, voorzitter van werkgeversorganisatie VNO-NCW.

Bedrijven staan nog niet met de koffers gepakt om massaal het land te verlaten. Maar schijn bedriegt zegt Thijssen. „Er zit betonrot in het vestigingsklimaat”.

© Hollandse Hoogte / ANP

Nederland scoort nog steeds hoog op allerlei lijstjes, maar de concurrentie komt naderbij of heeft ons al ingehaald. „In België wordt al meer geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling dan in Nederland”, geeft de werkgeversvoorzitter als voorbeeld.

Een acuut probleem is de stikstofcrisis. „Dat zit investeringen in de weg. Er zijn al 130 projecten uitgesteld of naar het buitenland gegaan”, geeft Thijssen aan.

Zorgen zijn er op het gebied van bereikbaarheid bijvoorbeeld. „De files zijn weer terug.” En betaalbare woningen. „Er zijn al investeringen niet doorgestaan omdat werknemers geen betaalbare huisvesting in de regio konden vinden.” Ook op het gebied van onderwijs moeten slagen worden gemaakt.

© Edo Draaijer

Voorspelbaarheid van de overheid

De grootste zorgen zijn er over de voorspelbaarheid van de overheid. „De politiek is nu erg ad hoc. Kijk naar Prinsjesdag. Op een achternamiddag wordt de winstbelasting verhoogd en de renteaftrek beperkt.” En dat terwijl de werkgevers lastenverlichting was beloofd.

„Het tarief van de winstbelasting is in Nederland ineens flink hoger dan het Europees gemiddelde.”

Ingrid Thijssen, Voorzitter VNO-NCW

En dat is een serieus probleem. „Het tarief van de winstbelasting is in Nederland ineens flink hoger dan het Europees gemiddelde. Het kabinet heeft zelf aangegeven dat daardoor 10

procent minder wordt geïnvesteerd in Nederland. Dat is logisch, want bedrijven houden minder geld over om te investeren.”

Om de investeringen binnen te halen is het belangrijk dat de overheid zekerheid biedt aan ondernemers. Dan durven ze wel grote investeringen te doen. „En we hebben het over investeringen, die leveren dus economische groei op”, verduidelijkt Thijssen. „Die groei hebben we nodig om juist bijvoorbeeld de zorg en het onderwijs te blijven betalen.”

Meer nodig

Met clusters als Brainport Eindhoven en de Food Valley in Wageningen heeft Nederland innovatiecentra van wereldklasse in huis. Maar er is meer nodig. Met name op het gebied van verduurzaming en digitalisering liggen er kansen. Maar dan moet de overheid een actief industriebeleid voeren om de kansen te kunnen grijpen.

TU/e-studententeam dat de zonnwagen Solar bouwt op de Brainport Industries Campus. Met clusters als Brainport Eindhoven en de Food Valley in Wageningen heeft Nederland innovatiecentra van wereldklasse in huis, maar er is meer nodig om bedrijven te trekken. © Kees Martens/DCI Media

Jacco Vonhof, voorzitter van MKB Nederland wijst op het belang van kleinere bedrijven. „Die grote bedrijven investeren en daar profiteert het mkb van. Ze werken als toeleverancier bijvoorbeeld. Die infrastructuur is heel belangrijk voor de werkgelegenheid en het verdienvermogen van Nederland. Daarom moeten we aantrekkelijk blijven voor grote internationale bedrijven.”

Maar ook voor Nederlandse bedrijven moet het vestigingsklimaat aantrekkelijk blijven, waarschuwt Vonhof. Want 97 procent van de bedrijven is mkb. En die werken niet allemaal alleen maar voor internationale bedrijven.

Onderwijs wil geld en duidelijkheid

Kennis en innovatie zijn essentieel voor Nederland om ook in de toekomst welvarend te blijven. Om mee te blijven doen zijn twee zaken van belang, goed onderwijs en een betrouwbare overheid die onderzoek langjarig ondersteunt zegt Robert-Jan Smits, bestuursvoorzitter van de Technische Universiteit Eindhoven (TuE).

Nederland dreigt van een koploper in een achterblijver te veranderen als het om innovatie gaat. In Europees verband is afgesproken dat landen drie procent van hun bruto nationaal product, wat we in een jaar tijd met elkaar produceren, steken in onderzoek en ontwikkeling. Nederland blijft al jaren op 2,1 procent zitten. Meerdere landen zijn Nederland al voorbij. „Kennis is de enige grondstof voor economische groei die we hebben nu we het gas in de grond laten zitten. Die kennis moet zorgen voor het toekomstige verdienvermogen. Maar daar lijkt in politiek Den Haag weinig aandacht voor te zijn.”

Smits ziet het op zijn eigen universiteit. „De wereld schreeuwt om technisch geschoold personeel, maar ik krijg niet het geld om ze op te leiden. We moeten daar ook geld van onderzoek voor bedrijven voor gebruiken. Dat is bizar, het is een primaire taak van de overheid de opleiding te betalen.” En niet alleen de universiteiten kampen met problemen. Er moet structureel meer geld naar onderwijs, te beginnen met het basis- en voortgezet onderwijs. Geld dat er overigens best is.

Om van Nederland een innovatieve kampioen te maken is ook nodig dat de overheid een betrouwbare partner wordt. „Zeg als overheid bijvoorbeeld: we willen inzetten op groene waterstof. En verbind je daar ook aan. Dan gaan bedrijven zelf investeren in oplossingen voor groene waterstof. Maar nu veranderen de prioriteiten geregeld, waardoor bedrijven vaak niet bereid zijn te investeren. Daarom zeg ik: maak keuzes en biedt langjarig perspectief. Net zoals we hebben gedaan voor onze strijd tegen het water met de Deltawerken.”

Groei moet ook uit de regio's komen

Als het om vestigingsklimaat gaat moet er veel meer naar de regio's gekeken worden vinden provinciale bestuurders. „Niet alle groei komt uit de Randstad”, zegt Eddy van Hijum, gedeputeerde economische zaken van de provincie Overijssel. „Daar moeten we oog voor hebben.”

Bekend zijn de succesverhalen van regionale clusters als Brainport Eindhoven en Food Valley in Wageningen. „Hier in Twente hebben we een cluster medische technologie en in het noorden een cluster waterstof bijvoorbeeld”, geeft Van Hijum als andere succesvolle voorbeelden.

Dat succes komt niet vanzelf. „Als Twente geen universiteit had gehad was de regio nooit zo belangrijk geweest voor de high tech maakindustrie als ze nu is.” Niet dat Van Hijum nu voor

een universiteit in elke regio pleit, maar een kennisinstituut dat voor goed opgeleide werknemers leidt is zeker van groot belang.

Toch is meer nodig om de kracht van de regio's optimaal te benutten. „Dan hebben we het onder andere over investeren in goede woonvoorzieningen en goede bereikbaarheid. Dat is een taak van het rijk.”

Om concurrerend te blijven moet er de komende jaren voor tientallen miljarden geïnvesteerd worden denkt Van Hijum. Geld is er wel. „Er ligt nog zes miljard in Brussel klaar voor Nederland. En in het Groeifonds zit ook veel geld. Dat wordt nu alleen niet goed besteed, ook niet qua spreiding over Nederland.”

Tags : dmi, files, huizen, overheid, vno-ncw